

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4500/2024
25.09.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца Друштва за изнајмљивање некретнина „Дипос“ ДОО са седиштем у Београду, чији су пуномоћници Драган Ивановић и Надица Радосављевић, адвокати из ..., против туженог Града Београда – Градске управе Града Београда, Секретаријат за јавне приходе – Одељење Врачар, кога заступа Градски правобранилац Града Београда, ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 563/23 од 03.11.2023. године, у седници одржаној 25.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 563/23 од 03.11.2023. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог, **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 4329/22 од 02.11.2022. године и **ОДБИЈА** захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка од 27.000,00 динара у року од 15 дана од пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 4329/22 од 02.11.2022. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати 688.324,80 динара са законском затезном каматом на сваки појединачно опредељени износ од доспелости до исплате, као у садржају тог става. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 129.366,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 563/23 од 03.11.2023. године, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 4329/22 од 02.11.2022. године, у ставу првом изреке, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му плати 688.324,80 динара са законском затезном каматом на појединачно опредељене износе од доспелости до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 4329/22 од 02.11.2022. године тако што је обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 57.000,00 динара. Ставом трећим изреке,

обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, учињене у поступку пред другостепеним судом, погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Међутим, основано се у ревизији указује да је приликом одлучивања другостепени суд погрешно применио материјално право.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је правно лице које обавља делатности ближе описане у члану 8 Одлуке о оснивању тужиоца од 24.02.2012. године, као и на основу одредбе члана 20. Закона о јавној својини, а нарочито издавање у закуп непокретности које су намењене за смештај страних дипломатско конзуларних представништава, дипломатских и других страних представника, трговинских и других представништава и представника у Републици Србији, те да у складу са чланом 3. наведене одлуке послује средствима у јавној својини. Влада Републике Србије је Закључком бр.00-295/2009-2 од 16.07.2009. године, дала тужиоцу на привремено коришћење, управљање и одржавање непокретности у власништву Републике Србије, намењених за смештај страних дипломатско конзуларних представништава, дипломатских и других страних представника, трговинских и других представништава и представника у Републици Србији, а чији је саставни део Преглед непокретности које су предмет давања на коришћење и управљање са стањем на дан 30.06.2009. године. На основу наведеног закључка, Република Србија, коју заступа директор Републичке дирекције за имовину је 22.07.2009. године са тужиоцем закључила Уговор о давању на привремено коришћење, управљање и одржавање непокретности у власништву Републике Србије, намењених за смештај страних дипломатско-конзуларних представништава, дипломатских и других страних представника, трговинских и других представништава и представника у Републици Србији и истим се Влада РС легитимисала као власник непокретности у преамбули уговора, док су у члану 2 уговора утврђене обавезе тужиоца, између осталог и давање у закуп објеката у власништву Владе РС уз сагласност Републичке дирекције за имовину Републике Србије и наплата закупнине према члану 7. уговора. Управни орган туженог је утврдио тужиоцу обавезу плаћања накнаде за коришћење грађевинског земљишта за 2013. годину за пословни простор на адреси Ул. ... бр. ..., Београд, решењем од 24.04.2013. године, па је тужилац поступајући по том решењу, вршио уплате туженом ради избегавања принудне наплате. Решењем Министарства финансија бр.300-418-00-00037/2013-Д1001 од 04.12.2013. године, поништено је решење првостепеног органа од 24.04.2013. године, па је у поновном поступку Управа јавних прихода Града Београда, Одељење Врачар, донела решење од 11.02.2014. године, којим је утврђена месечна накнада за коришћење грађевинског земљишта у износу од 1.190.143,56 динара, за

објекат, пословни простор на адреси Ул. ... бр. ..., Београд, за период од 01.01.2013. године до 31.12.2013. године. Ово решење је поништено решењем Градског већа Града Београда бр 418-399/19 ГВ од 27.05.2019. године. У време утврђивања пореске обавезе, тужилац није био власник пословног простора у Ул. ... бр. .. у Београду, носилац права коришћења, нити закупац. Решењем од 20.09.2019. године тужилац је обавезан на плаћање наканде за коришћење грађевинског земљишта за 2013. годину у износу од 1.190.143,56 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, позивајући се на одредбе члана 25. Закона о јавној својини и члан 60. став 1. Закона о државном премеру и катастру („Службени гласник РС“ бр. 72/09...108/10) усвојио тужбени захтев, ценећи да није било основа да орган локалне самоуправе обавезе тужиоца на плаћање наканде за коришћење грађевинског земљишта у висини од 688.624,80,00 динара, коју је тужилац неосновано платио, јер тужилац није власник објекта, носилац права коришћења на земљишту, нити закупац.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, са закључком да основ плаћања наканде за 2013. годину, према стању у време закључења главне расправе постоји, с обзиром да је новим решењем органа туженог од 20.09.2019. године, тужилац поново обавезан на плаћање наканде за коришћење грађевинског земљишта за 2013. годину, а законитост управног акта у поступку по жалби или по праву службеног надзора може да испитује надлежни орган управе, док се судска контрола обезбеђује у управном поступку.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају су испуњени услови прописани чланом 210. Закона о облигационим односима (ЗОО), јер је обавеза враћања, односно наканде вредности настала имајући у виду да је основ за плаћање наканде за коришћење грађевинског земљишта отпао. Наиме, решењем туженог од 24.04.2013. године је била утврђена обавеза плаћања наканде за коришћење грађевинског земљишта за 2013. годину на терет тужиоца за објекат у Ул. ... број .. у Београду, по ком основу је тужилац туженом извршио уплату у укупном износу од 688.324,80 динара, а наведено решење је поништено 04.12.2013. године. Решењем надлежног органа туженог од 11.02.2014. године, утврђена је обавеза плаћања наканде за коришћење грађевинског земљишта за 2013. годину на терет тужиоца за објекат у Ул. ... број .. у Београду, које је поништено решењем другостепеног органа туженог 27.05.2019. године. Тужилац првенствено има право привременог коришћења непокретности, пре свега издавања у закуп и предузимања других обавеза на основу уговора који је закључио са Републиком Србијом, као власником и корисником непокретности. Имајући у виду да је поништено као незаконито решење туженог којим је тужилац одређен као обвезник плаћања наканде за коришћење грађевинског земљишта, правилан је закључак првостепеног суда да су се стекли услови за враћање износа који је тужилац платио, јер је поништајем решења на основу којег је извршено плаћање, отпао законски основ да имовина тужиоца пређе у имовину тужног. Чињеница што је у међувремену донето ново решење 2019. године, које није постало ни коначно, ни правноснажно, не утиче на обавезу туженог за враћање стеченог без основа, односно враћање плаћене наканде по основу који је отпао. Како је тужбени захтев усвојен, на основу члана 210. ЗОО, тужени је у обавези да тужиоцу који је неосновано плаћао наканду, плати и законску затезну камату на основу члана 214. ЗОО.

Имајући у виду да је приликом одлучивања другостепени суд погрешно применио материјално право, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Одлука о трошковима поступка донета је на основу члана 150, 153. став 1, 154. и 163. ЗПП, у складу са опредељеним захтевом тужиоца, па су му признати трошкови за састав ревизије у висини од 27.000,00 динара, одмерени применом Адвокатске тарифе важеће на дан предузимања те парничне радње.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић